

॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड

“ज्ञानतीर्थ” परिसर, विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१६०६ (महाराष्ट्र)

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY NANDED

“Dnyanteerth”, Vishnupuri, Nanded - 431606 Maharashtra State (INDIA)

Established on 17th September 1994 – Recognized by the UGC U/s 2(f) and 12(B), NAAC Re-accredited with 'A' Grade

ACADEMIC (1-BOARD OF STUDIES) SECTION

Phone: (02462) 229542

Fax : (02462) 229574

Website: www.srtmun.ac.in

E-mail: bos.srtmun@gmail.com

संलग्नित महाविद्यालयांतील मानवविज्ञान विद्याशाखेतील पदवी स्तरावरील द्वितीय वर्षाचे CBCS Pattern नुसारचे अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ पासून लागू करण्याबाबत.

प रि प त्र क

या परिपत्रकान्वये सर्व संबंधितांना कळविण्यात येते की, दिनांक २० जून २०२० रोजी संपन्न झालेल्या ४७व्या मा. विद्या परिषद बैठकीतील विषय क्र.१३/४७-२०२०च्या ठरावानुसार प्रस्तुत विद्यापीठाच्या संलग्नित महाविद्यालयांतील मानवविज्ञान विद्याशाखेतील पदवी स्तरावरील द्वितीय वर्षाचे खालील विषयांचे C.B.C.S. (Choice Based Credit System) Pattern नुसारचे अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ पासून लागू करण्यात येत आहेत.

- १) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-इंग्रजी (अनिवार्य, अतिरिक्त (द्वितीय भाषा), फंक्शनल इंग्रजी, ऐच्छिक)
- २) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-हिंदी (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ३) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-कन्नड (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ४) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-मराठी (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ५) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-पाली (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ६) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय-संस्कृत (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ७) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-उर्दू (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ८) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-अर्थशास्त्र
- ९) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-भूगोल
- १०) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-इतिहास
- ११) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-सैनिकशास्त्र
- १२) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-तत्त्वज्ञान
- १३) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-राज्यशास्त्र
- १४) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-मानसशास्त्र
- १५) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-लोकप्रशासन
- १६) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-समाजशास्त्र
- १७) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-अॅडमिनिस्ट्रेटिव्ह सर्व्हिस

सदरील परिपत्रक व अभ्यासक्रम प्रस्तुत विद्यापीठाच्या www.srtmun.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत. तरी सदरील बाब ही सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावी.

‘ज्ञानतीर्थ’ परिसर,

विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१ ६०६.

जा.क्र.: शैक्षणिक-१/परिपत्रक/पदवी-सीबीसीएस अभ्यासक्रम/
२०२०-२१/२४९

दिनांक : ०८.०७.२०२०.

प्रत माहिती व पुढील कार्यवाहीस्तव :

- १) मा. कुलसचिव यांचे कार्यालय, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- २) मा. संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ यांचे कार्यालय, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ३) प्राचार्य, सर्व संबंधित संलग्नित महाविद्यालये, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ४) साहाय्यक कुलसचिव, पदव्युत्तर विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ५) उपकुलसचिव, पात्रता विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ६) सिस्टम एक्सपर्ट, शैक्षणिक विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.

स्वाक्षरित / -

उपकुलसचिव

शैक्षणिक (१-अभ्यासमंडळ) विभाग

**SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA
UNIVERSITY, NANDED**

SYLLABUS

Faculty of Humanities

SOCIOLOGY

B.A. Second Year

Semester III & IV

Semester Pattern

Choice Based Credit System (CBCS)

With effect from June 2020-21

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Choice Based Credit System (CBCS) Course Structure

Faculty of Humanities

B.A. Second Year Syllabus

SOCIOLOGY

Semester Pattern With Effect From 2020-21

Semester	Course	Paper No.	Name of Paper	Leetures/ Week	Total no. of Lectures	CA	ESE	Total Marks	Credits
III rd Sem.	CCSOCI-I	V	Indian Society : Structure and Change	4	55	25	50	75	3
	CCSOCI-II	VI	Human rights and Social Justice	4	55	25	50	75	3
	SEC	I	Personality Development	3	45	25	25	50	2
	Total			11	155	75	125	200	8
IV th Sem.	CCSOCI-I	VII	Issues and Problems in Indian Society	4	55	25	50	75	3
	CCSOCI-II	VIII	Neo-Social Movement	4	55	25	50	75	3
	SEC	II	Time Mangement	3	45	25	25	50	2
	Total			11	155	75	125	200	8
Grand Total Sem. III, IV				22	310	150	250	400	16

Note :

1. CCSOCI : Core Course of Sociology
2. SEC : Skill Enhancement Course
3. CA : Continuous Assessment
4. ESE : End of Semester Examination
5. Paper (Elective) Transfer of Credit as per Student Choice
6. Weight age - % for ESE & % for CA
7. Each Paper is of 3 Credits
8. Paper - (Elective) Transfer of Credit as per Student choice.

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Choice Based Credit System (CBCS) Course Structure

Faculty of Humanities

B.A. Second Year Syllabus

SOCIOLOGY

Semester Pattern With Effect From 2020-21

Semester – III

Course	Paper No.	Title of the Paper	Internal Marks (CA)	End Semester Exam (ESE)	Total CA + ESE
CCSOCI-I	V	Indian Society : Structure and Change	25	50	75
CCSOCI-II	VI	Human Rights and Social Justice	25	50	75
SEC	SEC I	Personality Development	25	25	50

Semester – IV

Course	Paper No.	Title of the Paper	Internal Marks (CA)	End Semester Exam (ESE)	Total CA + ESE
CCSOCI-I	VII	Issues and Problems in Indian Society	25	50	75
CCSOCI-II	VIII	Neo-Social Movement	25	50	75
SEC	SEC II	Time Management	25	25	50

*Core Course :

- 1) **Continuous Assessment (C.A.) :** **25 Marks**
One Class Test for = 10 Marks
One Home Assignment of = 10 Marks
One Seminar for = 05 Marks
- 2) **End of Semester Examination (E.S.E.)** **50 Marks**

*Skill Enhancement Course (SEC) : **50 Marks**

- 1) **Continuous Assessment (C.A.) :** **25 Marks**
One Class Test for = 10 Marks
One Home Assignment of = 10 Marks
One Seminar (Abstract must) for = 05 Marks
- 2) **End of Semester Examination (E.S.E.)** **25 Marks**
• Skill Development Activities (Project) for = 10 Marks
• Theory Examination on Prescribed Syllabus by Using University Answer Book for = 10 Marks
• Presentation of Project (Viva-Voce) for = 05 Marks

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
End of Semester Examination (ESE)

Question Paper Pattern
B.A. Second Year Sociology
With Effect From 2020-21

Duration : Three Hours

Marks : 75

(A) Core Course :

Q. 1 Descriptive question **10 Marks**

OR

Descriptive question

Q. 2 Descriptive question **10 Marks**

OR

Descriptive question

Q. 3 Descriptive question **10 Marks**

OR

Descriptive question

Q. 4 Descriptive question **10 Marks**

OR

Descriptive question

Q. 5 Write short notes on (any two) **10 Marks**

i.

ii.

iii.

iv.

(B) End of Semester Examination (E.S.E.) **25 Marks**

- Skill Development Activities (Project) for = 10 Marks
- Theory Examination on Prescribed Syllabus
by Using University Answer Book for = 10 Marks
- Presentation of Project (Viva-Voce) for = 05 Marks

7. Khora, Sthabir. 2011. Education and Teacher Professionalism. Jaipur : Rawat Publications.
8. Bhushan, Sudhansu. 2009. Restructuring Higher Education in India. Jaipur : Rawat Publications.
9. Jamir, Kilangla B. Giribabu, M. (ed.). 2020. Agriculture And Rural Transformation: Issues and Challenges (With Special Reference to North - East India). Jaipur : Rawat Publications.
10. Ferroni, Marco. 2017. Transforming Indian Agriculture - India 2040. New Delhi : Sage Publications.
11. Deshpande, R.S.; Arora, Saroj. 2010. Agrarian Crisis and Farmer Suicides. New Delhi : Sage Publications.
12. Kumar, Sanjeev. 2020. The state of Indian Agriculture. New Delhi : Sage Publications.
13. Ahaluwalia, Isher Judge; Kanbur, Ravi.; Mohanty P.K. 2014. Urbanization In India. New Delhi : Sage Publications.
14. Kendall, Kenneth. 1999. Emerging Information Technology. New Delhi : Sage Publications.
15. Boller, Grant D. 2018. Theoring Digital Cultures. New Delhi : Sage Publications.
16. The Cg Researcher. 2016. Urban Issues. New Delhi : Sage Publications.
17. सिंह, उज्ज्वलकुमार. २०२०. भारत में राज्य, लोकतंत्र और आतंक - विरोधी कानून. नई दिल्ली : सेज पब्लिकेशन्स.
18. श्रीनिवासन, कृष्णमूर्ती. २०१९. भारत में जनसंख्या संबंधी मुद्दे : बदलती प्रवृत्तियाँ, नितियाँ एवं कार्यक्रम. नई दिल्ली : सेज पब्लिकेशन्स.
19. सिंह, कुटार., शिशोदिया, अनिता. २०१८. ग्रामीण विकास. नई दिल्ली : सेज पब्लिकेशन्स.
20. गोडबोले, माधव. २०१८. धर्मनिरपेक्षता. नई दिल्ली : सेज पब्लिकेशन्स.
21. श्रीधरण, ई.; भरत वख्तु. २०१७. मूल्यों की पुनःस्थापना. नई दिल्ली : सेज पब्लिकेशन्स.
22. कॉटलर, फिलीप. २०१७. लोकतंत्र का पतन. नई दिल्ली : सेज पब्लिकेशन्स.
23. दीषी, एस.एल. एवं जैन, पी.सी. २०२०. जनजातीय समाजशास्त्र. जयपूर : रावत पब्लिकेशन्स.
24. सिंग. जे.पी. २०१९. आधुनिक भारत का समाज. जयपूर : रावत पब्लिकेशन्स.
25. चावला, रमेश. २०१७. भीमराव अंबेडकर और भारतीय लोकतंत्र जयपूर : रावत पब्लिकेशन्स.
26. सिंग, व्ही.एन.; सिंग, जन्मजेय. २०१५. समाजशास्त्र. जयपूर : रावत पब्लिकेशन्स.
27. शर्मा, जी.एल. २०१५. सामाजिक मुद्दे. जयपूर : रावत पब्लिकेशन्स.
28. भार्गव, नरेश. २०१४. वैश्वीकरण. जयपूर : रावत पब्लिकेशन्स.
29. बोस, निर्मल कुमार. भारत का ग्रामीण जीवन. नई दिल्ली.
30. सिंग, शेओबहल. २०१०. विकास का समाजशास्त्र. जयपूर : रावत पब्लिकेशन्स.
31. शर्मा, के.एल. २००६. भारतीय सामाजिक संरचना एवं परिवर्तन. जयपूर : रावत पब्लिकेशन्स.
32. सिंग, योगेंद्र. २००६. भारतीय परंपरा का आधुनिकीकरण. जयपूर : रावत पब्लिकेशन्स.
33. आहुजा, राम. २०००. भारतीय समाज. जयपूर : रावत पब्लिकेशन्स.
34. आहुजा, राम. १९९५. भारतीय सामाजिक व्यवस्था. जयपूर : रावत पब्लिकेशन्स.
35. मायी, सुनिल. १९९४. भारतीय समाज प्रश्न आणि समस्या. पुणे : डायमंड पब्लिकेशन्स.
36. काळदाते, सुधा. १९८९. भारतीय समाज प्रश्न आणि समस्या. नागपूर : विद्या विकास पब्लिशर्स.
37. धारवाडकर, दिपक व भालेराव, एस.पी. २०१४. सामाजिक नियंत्रण एवं परिवर्तन. कानपूर : श्रीराम प्रकाशन.
38. धारवाडकर, दिपक व भालेराव, एस.पी. २०१५. भारतीय जनजातियाँ संरचना एवं परिवर्तन. जयपूर : इसिका पब्लिकेशन्स.

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

SOCIOLOGY

B.A. Second Year (Semester - IIIrd) (CBCS Pattern Syllabus)

VI - Human Rights and Social Justice

(With effect from June 2020-21)

Credits : 03

Periods : 55

Marks : 75

Theory (ESE) 50 Marks + Internal (C.A.) 25 Marks = 75 Marks

Objectives :

The Human Rights and Social Justice Course, students will understand what are the human rights? and what is the meaning of social justice and its necessity? Why they course from and why we have them? Students also develop an understanding of challenges to human rights and social justice. At the end of the course students will understand how human rights can be used as a practice tool to support them.

Contents :

The course covers modern human rights institution and these work of state and non-state. Human rights and social justice are two different concepts. They are closely linked. The 1948 Universal Declaration of Human Rights includes economic, social and cultural rights such as the right to health security in the event of unemployment and education. In the course focus on Dr.B.R. Ambedkar Architecture of Indian Constitution and his visionary thoughts on human rights. Also examined Human Right for weaker section, statutory mechanism for enforcement of human rights and protection of human rights in India.

Outcomes :

Principles of human rights are fundamental rights. Justice is the concept of fairness. Social Justice and human rights have a shared goal human dignity, equally for all. The issues that make social justice difficult to achieve, such as poverty, exclusion and discrimination are in direct contradiction with human rights, which apply to all individuals indiscriminately. Human rights can help to fight indignity. In addition to promoting equality generally human rights protect against direct and indirect discrimination based on certain characteristics. Human rights provide legal framework that allows individuals to hold government to account and requires the state to create conditions necessary for the achievement for social justice.

		Lecture	Marks
Chapter I	Introduction to Human Rights.	11	15
	a) Meaning of Human Rights,		
	b) Development of Human Rights Post declaration,		
	c) Concept of Social Justice.		
Chapter II	Indian Constitution and Social Justice	11	15
	a) Dr. B.R. Ambedkar as Architecture of Indian Constitution,		
	b) The Indian Constitution and Social Justice, (Fundamental Rights, Directive Principles of State)		

	c) Dr. B.R. Ambedkar's views of Human right.		
Chapter III	Human Right and Weaker Section	11	15
	a) Human Rights of Women,		
	b) Human Rights and Dalit,		
	c) Rights of youth,		
	d) Rights of old age and disabled.		
Chapter IV	Statutory Mechanism for Enforcement of Human Rights.	11	15
	a) Role of State and National Human Rights Commission, (SNHRC),		
	b) Role of National Commission and Committees for SCs/STs,		
	c) Role of National Commission for Women and Child.		
Chapter V	Protection of Human Rights in India	11	15
	a) Human Rights Movement in India,		
	b) Role of NGO's in Human Rights Protection,		
	c) Role of Police and Judiciary in Human Rights Protection.		

References :

1. Rechert, Elisabeth.2003. Social Work and Human Rights. Jaipur : Rawat Publications.
2. Bajwa, G.S. 1995. Human Rights in India : Implementation and Violation. New Delhi : Anmol Publications.
3. Batra, T.S.1979. Human Rights : A critique. New Delhi : Metro Politan Book Company.
4. Agrawal, H.O. 1983. Implementation of Human Rights Covenants with special Reference to India. Allahabad : Central Law Publication.
5. Basu, D.D. 2004. Introduction to the constitution of India. 19thEd. New Delhi : Wadhawa Company.
6. Garg, Veena. 2011. Human Rights Perspective. A Brief Survey. Delhi : Ancient Publishing House.
7. Shivnanda, J. (Eds.) 2006. Human Rights : Concept and Issues. New Delhi: Alfa Publication.
8. Kashyap, C. Subhas. 1995. Human Rights : Issues and Prespectives. New Delhi : Regeny Publications.
9. Khandela, Manchand. 2004. Human Rights and Social Realities. Jaipur : Pointer Publishers.
10. Lokhande, G.S. 1997. Bhimrao Ramji Ambedkar. A study in social Democracy. New Delhi : Intellctual Publishing House.
11. Nirmal, C.J. 2002. Human Rights in India: Historical, Social and Political Perspectives. New Delhi : Oxford University Press.